

In Nederland is de aanbevelende rassenlijst dit jaar uitgebreid met celwandverteerbaarheid. Met nog meer kenmerken wordt de keuze voor een ras niet eenvoudiger. België beperkt het aantal kenmerken. Met drie rassenlijsten die onderling niet te vergelijken zijn, is de keuze al moeilijk genoeg.

Celwandverteerbaarheid, weer een extra aandachtspunt bij de maïsraskeuze. Het rassenaanbod met bijbehorende gegevens breidt uit. Hoe vindt een veehouder zijn weg in het maïssassendoolhof?

Bij de raskeuze wordt tegenwoordig te veel gefocust op kwaliteitskenmerken als celwandverteerbaarheid en zetmeel. Ik heb het gevoel dat de basisstappen overgeslagen worden, alsof legering en stengelrot niet meer meespelen', aldus Jos Groten, rassenonderzoeker maïs bij het Praktijkonderzoek Plant en Omgeving (PPO) in Lelystad. De basis moet volgens de onderzoeker nog steeds gezocht worden in de eerste maïstabel van de aanbevelende rassenlijst. De tabel waarin de landbouwkundige eigenschappen zoals legering en opbrengst van een ras beschreven worden. Groten: 'Een veehouder moet voor zijn raskeuze eerst op vroegheid van een ras selecteren. Hiervoor speelt het regionale groeiseizoen een rol en of de veehouder vroeg of laat wil zaaien of oogsten.' Wanneer de vroegheid geselecteerd is wordt naar de risicofactoren van het perceel gekeken. Op droogtegevoelige gronden zijn de kenmerken stengelrot en builenbrand belangrijk, terwijl op de natte en koude gronden stevigheid en beginontwikkeling meer aandacht vragen. 'Een variatie van zes tot negen op de rassenlijst in beginontwikkeling betekent in de praktijk dat er twee weken tussen de totale bodembedekking kan zitten. Zeker nu bij onkruidbestrijding met lagere concentraties wordt gewerkt kan een goede beginontwikkeling het verschil maken tussen één of twee keer spuiten', aldus de PPO-onderzoeker.

Was vroeger de opbrengst per hectare het belangrijkste criterium, tegenwoordig staat voor het gros van de veehouders kwaliteit, in VEM per kilogram droge stof, voorop. Voor een verfijnde keuze in kwaliteit komt de volgende tabel van de rassenlijst in beeld. 'In de tweede tabel kan de keuze gemaakt worden tussen celwandverteerbaarheid of zetmeel. Hierbij is een verschil

tussen 94 of 96 punten niet echt essentieel, het verschil tussen 95, 100 en 105 is belangrijk', vertelt Groten. De keuze voor veel of weinig zetmeel is afhankelijk van het productieniveau van de veestapel, het aandeel maïs in het rantsoen en het zetmeelaanbod uit andere voedermiddelen. Bij een hoog-productieve veestapel en een laag aandeel maïs in het rantsoen wordt vaak voor een hoog zetmeelgehalte gekozen. De celwandverteerbaarheid is met name bij een hoog aandeel maïs en een minder productieve veestapel van belang.

Ook al lijken zetmeel en celwandverteerbaarheid de belangrijkste maïstermen van het moment, in de advisering door leveranciers blijft de VEM per kilogram droge stof het eerste keuzecriterium. Als daaropvolgend naar zetmeel wordt gekeken adviseert Hendrik-Jan Nagelhoud, productmanager bij Force Limagrain, de bestendigheid in acht te nemen. 'Onderzoek uitgevoerd door Limagrain Frankrijk heeft aangetoond dat Flintmaïsrassen een duidelijk hoger aandeel bestendig zetmeel hebben dan Dentmaïs.' Bij Barenbrug wordt ook de selectievolgorde VEM, zetmeel en daarna celwandverteerbaarheid gehanteerd. Leen Struik, productmanager bij Barenbrug: 'Bij veel mensen leeft onterecht de gedachte dat ze moeten kiezen tussen celwandverteerbaarheid en zetmeel. Wij gebruiken nu de term Synergie om de samenhang tussen deze twee kenmerken aan te geven.'

'De uiteindelijke resultaten van een ras zijn per bedrijf verschillend', relativeert Groten. 'De ervaring van de veehouder blijft daarom doorslaggevend bij de raskeuze.'

Christel van Raay

Celwandverteerbaarheid

Het kenmerk celwandverteerbaarheid wordt dit jaar voor het eerst op de aanbevelende rassenlijst vermeld. De celwandverteerbaarheid geeft aan in welke mate de celwanden verteerd worden in de pens. Bij een goede verteerbaarheid komt veel energie op pensniveau vrij. Over het algemeen heeft een ras met een laag zetmeelgehalte en wel een hoge voederwaarde (VEM/kg droge stof) een hoge celwandverteerbaarheid. De celwandverteerbaarheid neemt af bij de afrijping van de maïs. Vooral in het traject tussen de 20 tot 25 procent droge stof is de daling in celwandverteerbaarheid groot. In het oogststadium van 30 tot 35 procent droge stof is de afname van de celwandverteerbaarheid geringer.

Jos Groten: 'Eerste stappen bij ras senkeuze worden te vaak overgeslagen'

Wegwijs in maïsdoolhof